

Tác động của điện thoại thông minh đến kết quả học tập của sinh viên

Nguyễn Hoàng Việt*

*ThS. Khoa Quản Trị Kinh Doanh và Du Lịch, Trường Đại học Hà Nội

Received: 16/02/2024; Accepted: 26/02/2024; Published: 9/3/2024

Abstract: Students' ability to learn effectively has been significantly impacted by the widespread use of smartphones. These gadgets provide a multitude of information and learning materials, yet they can be distractions that impede academic achievement. Students can work together with classmates, access online resources with ease, and manage their calendars more effectively thanks to smartphones. But the social media apps, endless notifications, and entertainment choices might make it harder to concentrate and work efficiently. According to studies, students who use their smartphones excessively may find it difficult to manage their time between studying and recreational activities, which could lead to lower academic performance. To optimize their learning outcomes, students must thus cultivate self-discipline and use smartphones as instructional tools appropriately.

Keywords: Smartphone, Student, Academic Performance.

1. Đặt vấn đề

Sự tiến bộ của khoa học và kỹ thuật ngày nay đã ảnh hưởng rất lớn đến sự phát triển của lĩnh vực giáo dục. Trong đó, điện thoại thông minh (hay còn gọi là “smartphone”) đã được sử dụng như một công cụ học tập tiện lợi và hiệu quả. Đối với sinh viên (SV), smartphone đã trở thành một phần không thể thiếu, giúp các bạn có thể tra cứu thông tin, tham gia các nền tảng học tập trực tuyến (e-learning)... Đặc biệt trong giai đoạn đại dịch Covid-19 diễn biến phức tạp, nhiều trường đại học đã chuyển sang hình thức học trực tuyến thì điện thoại thông minh càng có vai trò quan trọng trong việc phục vụ học tập của SV. Bên cạnh những lợi ích mang lại, điện thoại thông minh cũng có những ảnh hưởng tiêu cực đến SV: làm SV thiếu sự tập trung, sao nhãng và trì hoãn việc học tập...

Để đạt được mục tiêu nghiên cứu về sự ảnh hưởng tiêu cực và tích cực của điện thoại thông minh tới kết quả học tập của SV, tác giả đã thực hiện một cuộc khảo sát, thu thập dữ liệu với 5 câu hỏi được xây dựng để phục vụ cho hoạt động thống kê mô tả và kiểm định giả thuyết thống kê.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1 Khái quát về nghiên cứu

Mục tiêu nghiên cứu: Từ các số liệu khảo sát, bài viết phân tích dữ liệu thu thập, đưa ra giả thuyết kiểm định để đánh giá về mức độ ảnh hưởng của điện thoại thông minh đến kết quả học tập của SV trên địa bàn Hà Nội.

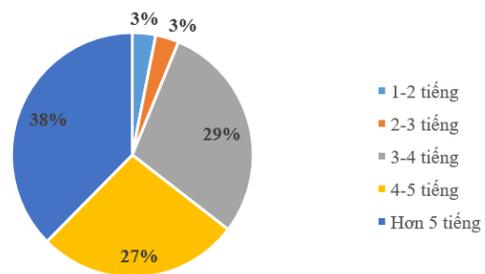
Đối tượng nghiên cứu: 150 SV đến từ nhiều

trường đại học trên địa bàn Hà Nội như ĐH Bách Khoa Hà Nội, ĐH Kinh Tế Quốc Dân, Đại Học Hà Nội, ... Thời gian thu thập số liệu được thực hiện từ tháng 10 năm 2023 đến tháng 01 năm 2024.

2.2 Kết quả mô tả và nhận định

Nghiên cứu sử dụng bảng hỏi Google Forms để thu thập thông tin của 150 SV các trường đại học. Câu hỏi đầu tiên được đặt ra là “Anh/ Chị có sử dụng điện thoại thông minh hay không?”. Theo số liệu thống kê được, có 100% (150 phiếu) lựa chọn có sử dụng điện thoại thông minh. Con số này đã chứng minh một cách rõ ràng việc SV sử dụng điện thoại thông minh là rất phổ biến.

Thời gian sử dụng điện thoại thông minh hằng ngày

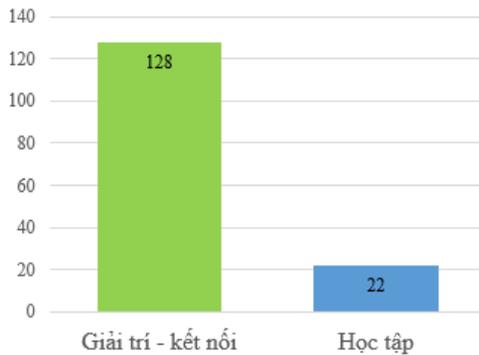

Các câu hỏi tiếp theo tác giả muốn tìm hiểu về thời gian sử dụng điện thoại thông minh mỗi ngày và mục đích sử dụng điện thoại thông minh của SV. Các dữ liệu thu thập được trình bày bằng biểu đồ sau:

Từ biểu đồ tròn, có thể thấy 38% các SV được khảo sát chọn dành nhiều hơn 5 tiếng mỗi ngày để sử dụng điện thoại. Ngược lại, tỷ lệ SV dùng điện

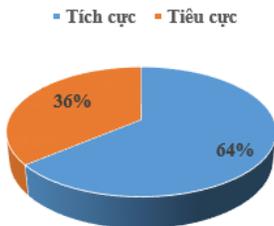
thoại từ 1-2 tiếng hay từ 2-3 tiếng mỗi ngày đều chỉ chiếm 3%. Ngoài ra, tỷ lệ SV dùng điện thoại thông minh “từ 3-4 tiếng” chiếm 29%. Tiếp theo đó, 27% trong số họ dành từ 4-5 tiếng mỗi ngày để sử dụng điện thoại. Điều này cho thấy các bạn SV dành rất nhiều thời gian trong một ngày để sử dụng điện thoại thông minh. Tiếp đó hãy cùng tham khảo về mục đích chính khi sử dụng điện thoại thông minh của SV được khảo sát. Tác giả chia mục đích sử dụng chính khi sử dụng điện thoại thông minh làm hai nhóm là Phục vụ học tập và Phục vụ giải trí – kết nối. Kết quả được thể hiện bằng biểu đồ sau:

Mục đích sử dụng

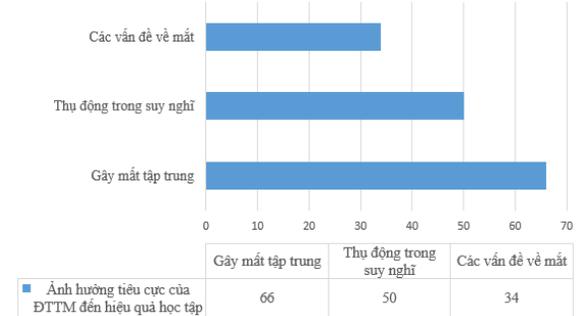
Qua hai câu hỏi trên, có thể thấy rằng nhu cầu sử dụng điện thoại thông minh cho việc giải trí và kết nối trong SV là rất cao trong khi mục đích sử dụng cho việc học tập là tương đối thấp. Đây cũng là điều dễ hiểu khi điện thoại thông minh được sản xuất nhằm mục đích chính để phục vụ nhu cầu các giải trí – kết nối của con người. Phần lớn các SV tham gia khảo sát trực tiếp đều cho rằng học trên máy tính hoặc máy tính xách tay sẽ tốt hơn là sử dụng điện thoại thông minh do kích thước của màn hình điện thoại tương đối nhỏ, nhưng một số cho rằng điện thoại thông minh khá tiện lợi trong trường hợp cần tra cứu thông tin, xem bài giảng một cách nhanh chóng.

Ảnh hưởng của điện thoại thông minh

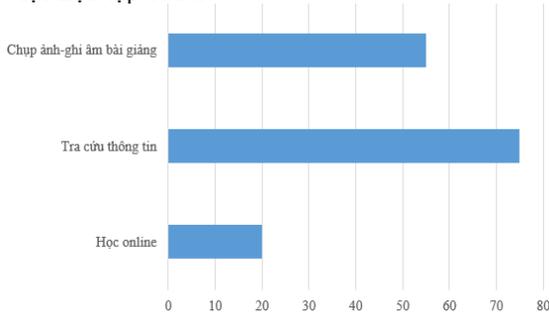
Câu hỏi tiếp theo được đặt ra là điện thoại thông minh ảnh hưởng tích cực hay tiêu cực đến hiệu suất học tập của SV. Có 64% SV cho rằng điện thoại có ảnh hưởng tích cực và 36% cho rằng có ảnh hưởng

tiêu cực đến hiệu suất học tập của SV. Từ câu hỏi này chúng ta cùng đi sâu hơn đến các câu hỏi tiếp theo để đưa ra các quan điểm cụ thể về mặt tiêu cực và tích cực của điện thoại thông minh đến kết quả học tập. Dựa vào hai con số trên, đầu tiên ta sẽ xem đâu là ảnh hưởng tiêu cực nhất của điện thoại thông minh đến kết quả học tập.

Câu hỏi khảo sát đã chọn ra ba nguyên nhân có thể coi là ảnh hưởng tiêu cực nhất đến kết quả học tập, đó là: Gây mất tập trung, Thu động trong suy nghĩ và Gây các vấn đề về mắt. Lựa chọn được nhiều SV đồng ý nhất chính là gây mất tập trung (66 phiếu). Hiện nay trên điện thoại thông minh có rất nhiều lựa chọn để giải trí: Xem video – phim ảnh (Youtube, Tiktok, Netflix...), chơi trò chơi điện tử hoặc sử dụng Mạng xã hội (Facebook, Instagram, Locket...). Thêm một điều nữa cần khẳng định là điện thoại thông minh rất tiện dụng, có thể mang theo di chuyển mọi lúc mọi nơi nên điện thoại đã trở thành một công cụ không thể thiếu, luôn mang theo của các bạn SV. Điều này dẫn đến việc SV bị thu hút và dành nhiều thời gian cho các loại hình giải trí trên điện thoại di động, không đủ tập trung cho việc học tập. Ảnh hưởng tiêu cực thứ hai cũng được các bạn SV lựa chọn là gây thu động trong suy nghĩ (50 phiếu). Khi gặp một vấn đề khó việc học tập, nhiều bạn SV sẽ không suy nghĩ tìm hướng giải quyết và thường sử dụng điện thoại thông minh để tìm kiếm lời giải hoặc dùng những công cụ trí tuệ thông minh nhân tạo (AI) đưa ra đáp số. Việc này cũng gây ra sự thụ động khi làm việc, mất tính suy nghĩ và sáng tạo trong việc học tập. Ảnh hưởng tiêu cực cuối cùng được đưa ra trong khảo sát là gây ra các vấn đề về mắt (34 phiếu). Đây cũng là một vấn đề thường gặp ở SV khi thời gian sử dụng để giải trí trên điện thoại thông minh tương đối nhiều (theo khảo sát ta thấy đa phần các bạn SV dành từ 5 tiếng mỗi ngày trở lên để sử dụng điện thoại thông minh) nên dễ gây ra các bệnh về mắt như cận thị, loạn thị,...Điều này cũng ảnh hưởng rất nghiêm trọng đến việc học tập của SV.

Bên cạnh đó, chúng ta cùng phân tích các mặt tích cực của điện thoại thông minh được áp dụng trong việc học tập của SV.

Các bạn SV sử dụng điện thoại nhiều nhất cho việc tra cứu thông tin vì tính tiện lợi và dễ dàng mang đi khi di chuyển bên ngoài. Mọi thông tin về sách học, bài giảng hay các thông tin học tập đều có thể lưu giữ hoặc tra cứu trực tuyến dễ dàng thông qua các phần mềm trên điện thoại. Ngoài ra, điện thoại thông minh có thể sử dụng rất hiệu quả trong việc chụp ảnh – ghi âm bài giảng khi học. SV thường học trong giảng đường lớn, nhiều SV rất khó để theo dõi bài giảng của giảng viên. Số ít còn lại chọn việc sử dụng cho việc học online. Như đã phân tích ở trên, việc học online trên điện thoại thông minh cũng rất tiện lợi nhưng không được các bạn lựa chọn quá nhiều vì màn hình của điện thoại thông minh tương đối nhỏ, dễ gây mỏi mắt. Đa phần các bạn SV khi tham gia khảo sát trực tiếp đều chọn các thiết bị mà màn hình có kích thước lớn hơn như máy tính xách tay hoặc tivi thông minh để phục vụ cho việc học online.

2.3. Khuyến nghị

Trong thời đại số hóa hiện nay, điện thoại thông minh gần như trở thành một công cụ không thể thiếu trong cuộc sống. Các bạn SV đang sử dụng điện thoại thông minh cho mục đích kết nối, giải trí, thể hiện bản thân nhưng đây cũng là một công cụ hỗ trợ cho việc học tập rất hiệu quả nếu biết cách sử dụng một cách hợp lý. Điện thoại thông minh sẽ giúp SV tiếp cận với nguồn tài liệu học tập mọi lúc mọi nơi, sử dụng các ứng dụng học tập, các web giáo dục hay thậm chí là sách điện tử ở bất kỳ đâu chỉ cần kết nối internet. SV có thể sử dụng điện thoại thông minh để thiết lập các lịch nhắc nhở hoặc sử dụng các ứng dụng quản lý công việc để lên lịch và đảm bảo kế hoạch học tập. Việc học tập bằng điện thoại thông minh cũng rất linh hoạt khi SV có thể học theo lịch trình tự thiết lập của riêng mình, ví dụ như nghe bài giảng khi đang di chuyển bằng xe bus từ nhà đến trường, xem các video hướng dẫn giải bài tập khi đang rảnh rỗi hoặc thậm chí làm cả bài tập ngay khi

đang ở bên ngoài. Ngoài ra điện thoại thông minh giúp tăng kết nối và tương tác. SV dễ dàng có thể trao đổi việc học tập với giáo viên và các bạn cùng lớp cũng như tham gia vào các diễn đàn trực tuyến, nhóm học tập để giải đáp thắc mắc, chia sẻ kiến thức. Bên cạnh đó, việc lạm dụng điện thoại thông minh cũng gây ra rất nhiều vấn đề. Điện thoại thông minh có thể làm phân tán chú ý của SV khi họ sử dụng nó trong lớp học hoặc khi học tập. Các thông báo từ ứng dụng mạng xã hội, tin nhắn, cuộc gọi, và các trò chơi có thể làm giảm sự tập trung của SV vào việc học tập. Ngoài ra việc sử dụng điện thoại quá nhiều dẫn đến sự thất thoát về thời gian, SV dành nhiều thời gian để lướt web, xem video, hoặc chơi game thay vì tập trung vào việc học. Ngoài ra còn rất nhiều vấn đề khác gây ảnh hưởng đến sức khỏe như làm giảm khả năng ghi nhớ tiếp thu, ảnh hưởng đến giấc ngủ, mang đến nhiều rủi ro về sức khỏe tinh thần, đặc biệt hơn là các vấn đề về mắt đã đề cập ở trên. Vì vậy quan trọng nhất khi sử dụng điện thoại thông minh là biết cách kiểm soát thời gian sử dụng và sử dụng vào mục đích hợp lý để mang lại hiệu quả nhất cho việc học tập, nhất là đối với học sinh - SV.

3. Kết luận

Đề tài đã giải quyết được các mục tiêu nghiên cứu đặt ra, tuy nhiên còn nhiều hạn chế vì chỉ có một số ít các mẫu được lấy trực tiếp, các mẫu còn lại được lấy trực tuyến. Điều này có thể dẫn đến việc một số SV tham gia khảo sát trực tuyến chỉ trả lời cho có. Trong các nghiên cứu tiếp theo, tác giả sẽ tập trung nghiên cứu thêm về ảnh hưởng của điện thoại thông minh tới điểm trung bình (GPA) của SV và đưa ra mô hình cụ thể.

Tài liệu tham khảo

[1] Nguy Thùy Vân (2022), *Nghiên cứu ảnh hưởng của việc sử dụng điện thoại thông minh đến kết quả học tập môn Tiếng Anh của SV trường Đại Học Kinh Tế Nghệ An*, Tạp chí Khoa học Ngôn ngữ và Văn hóa (Tập 6, số 3, 2022).

[2] Siew Foen Ng, Nor Syamimi Iliani Che Hassan, Nor Hairunnisa Mohammad Nor, Nur Ain Abdul Malek (2017) , *The Relationship Between Smartphone Use and Academic Performance: A Case of Students in a Malaysian Tertiary Institution*, Malaysian Online Journal of Educational Technology (Vol 5, Issue 4, 2017).

[3] Chan Yuen Fook, Suthagar Narasuman, Norazah Abdul Aziz, Sharifah Muzlia Syed Mustafa, Cheong Tau Han, *Smartphone Usage among University Students*, Asian Journal of University Education (Vol 1, No 1, 2021).